

меріенн майкрос

переклад наталії климчук

*Nous remercions le Conseil des arts du Canada
de son soutien pour cette traduction*

*Дякуємо Раді мистецтв Канади за підтримку
в реалізації цього проекту*

Conseil des arts
du Canada

Canada Council
for the Arts

Marianne Micros

EYE

GUERNICA
EDITIONS

Меріенн Майкрос

ОКО

*З англійської переклала
Наталія Климчук*

**ВИДАВНИЦТВО АНЕТТИ АНТОНЕНКО
ЛЬВІВ**

УДК 821.111(71)
М-14

Мерієнн Майкрос

ОКО

Оповідання

З англійської переклала Наталія Климчук

Перекладено за виданням:

Marianne Micros

Eye

Guernica Editions Inc.

ISBN: 9781771832571

Copyright © 2018, Marianne Micros and Guernica Editions Inc.

Збірка оповідань канадської поетеси і письменниці Мерієнн Майкрос дарує відчуття магії життя, у якому незбагненне невимушено співіснує поруч зі зрозумілим і звичним, міф виростає з прагматичної і буденної реальності і втілюється у кожному наступному поколінні.

Тринадцять історій написані простою прозорою мовою, притаманною більше внутрішнім роздумам. Мабуть, саме тому вони дають відчуття тієї інтимності, яке неможливо створити штучно і яке дозволяє не просто схопити сюжет розповіді, але й пережити її і знайти у ній себе. Героїні Майкрос досить природно приймають у своє життя незбагненне і містичне, дають раду з уроками і пристрітом, вмюють замовляти хвороби і говорити з померлими. Вони не брешуть собі, але водночас не впадають у розпач від власної правди, якою б гіркою та правда не була. Жінки Майкрос міцно стоять ногами на тому ґрунті, де їм доводиться творити своє життя. Сюжети оповідань розгортаються у різних країнах, у різні часи і за різних обставин.

У зовні химерному світі Мерієнн Майкрос панує натхнення пошуку і прийняття, прагнення порозумітися із собою і світом і відчуття містичного сплаву всього, що було, є і буде.

Усі права застережено. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

Copyright © 2018, Guernica Editions Inc.

© Наталія Климчук, український переклад, 2021

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2021

ISBN 978-617-7654-68-0

*Моїй матері, Александрі (Еліс),
яка померла 2009-го у 91-річному віці.
Вона була природженою цілителькою
і вміла знімати вроки.*

ЗМІСТ

НІХТО	9
ЖЕРТВА	18
ПОВИТУХА.....	24
ТРИНАДЦЯТЬ	30
ОКО	39
АСФАЛЬТ	59
ТАЄМНИЙ ХРАМ	63
СТО ОЧЕЙ.....	69
ПЕЧЕРА СЛАСТОЛЮБСТВА	82
БРАТ ПЕРЕВЕРТНЯ	85
МІНОТАВР	95
ПОДАРУНОК НА УРОДИНИ	108
НЕЗАВЕРШЕНЕ	119
ВИНАЙДЕННЯ КОЛГОТОК: АВТОБІОГРАФІЯ.....	126
СЛОВА ПОДЯКИ	133
ПРО АВТОРА	134

НІХТО

Виходячи на берег після плавання, хлопчик знайшов у воді чоловічу голову, яка застрягла у прибережному піску. Нога наштовхнулася на ту голову, і малий витягнув її з води. Широко розплющені, глибокого блакитного кольору очі незмигнуто дивилися на хлопця, урочисто й мудро. Хлопчина теж не міг відвести погляду, мов під гіпнозом, а потім відчув, як його мокрим тілом поповзли сироти. Він викопав ямку в закутку пляжу і засипав голову, донизу очима, поглядом у глиб землі.

Наляканий хлопець пустився дертися сходами, що вели до зруйнованої фортеці на вершині. Поки він перейшов через бруківку центральної вулиці і попрямував угору, гаряче сонце вже підсушило його тіло й шорти. Малий поспішав повз магазини і невеликі будинки, остерігаючись, що мати помітить його і покличе до хатніх обов'язків.

«Ясу, ясу*, Панайоте», — привітався беззубий дід, повз якого пробігав хлопчик, старий Лефтеріс, що з'їхав з глузду багато років тому, однак усіх знав на ім'я. Панайотіс уривчасто кивнув йому. В голові стрибали одне за одним дивні образи, та він не міг розібрати, ні якого вони кольору, ні якої форми. Потім він побачив, як мертвий Лефтеріс лежить посеред вулиці, а вдалині квапливо їде геть підвода, запряжена віслюком. Панайотіса налякало, що на думку спала така страхітлива сцена, тож він біг,

* *Υίαςου, γεία σου*, ясу — добрідень (транслітерація з грецької). — Прим. перекл.

аж доки не дістався фортеці, розташованої у найвищій точці села.

Тепер він міг подивитися вниз на те, що було справжнім, а не уявним, — на село Молівос, яке п'ялося узгір'ям, на безладно перемішані будиночки, наче поламані шматочки головоломки, на блакитне море і небо, що злилися воедино, на далекий коричневий сувій турецької землі. Жителі цього острова, Мітілена, або ж Лесбоса, досі вважали турків своїми ворогами і щодня остерігалися нападу. Після довгих років гніту вони не могли повірити, що отримали свободу назавжди, хоча був уже 1937-й. Час від часу хто-небудь, помітивши якийсь рух унизу на узбережжі, волав «Турки йдуть», — і всі рушали до хованок, таємних печер у горах. Але зазвичай то були невиправдані тривоги.

Ці руїни колись були фортецею для захисту від турків, але тепер вона переважно пішла під землю або розвалилася. Руїни стали його улюбленим місцем у Молівосі, набагато кращим за пляж чи риболовецьку бухту, адже звідси перед ним відкривалося стільки всього. Тут можна було мріяти про майбутнє, про те, як він стане капітаном корабля, власником магазину, про життя в Афінах або навіть про мандрівку до Америки, де вулиці вимощені золотом. Часом малий прибігав сюди, щоб заховатися від доручень матері або від гніву вчителя за невиконане завдання. Вони завжди діймали хлопця, а йому хотілося тільки купатись або сидіти у фортеці. То був його замок, де він — король.

Він перевів очі униз, від одного рядка будинків до другого, аж до узбережжя. Панайотіс часто грався в ту саму гру — намагався змусити свої очі мандрувати дуже поволі, стримуючись, аби поглядом не перестрибнути вмить на море, — але море завжди перемагало. Цього разу очі все

ж застигли на ринковій вулиці, де йому привиділося тіло на дорозі. І таки так, підвода з віслучком квапливо віддалялася від того місця. Він прикрив очі рукою і глянув знову. Там було тіло, і до нього збігалися люди. Панайотіс побіг сходами донизу, спускався і спускався, аж доки не дістався до юрби. Він гарячково прорвався крізь натовп і побачив на землі скалічене тіло Лефтеріса. Почув, як кричить мати: «*Панайоте, елла то**, відійди звідти!» Вона змусила його до роботи — носити відрами воду і годувати худобу, а сама тим часом усе квоктала над згубною допитливістю малих хлопців.

Малий хлопець з тривожними очима носив воду й виливав її у велику діжку. Невеличкий будинок затопила метушня, бо мати прибирала і шкребла, а дві сестри їй допомагали. Поки Панайотіс давав худобі їсти, жінки розкочували й місили великі кусні тіста, які понесуть пекти до сільської печі. Батько Панайотіса доїв у горах кіз, а після того працюватиме на городі.

Та хлопець заледве чи помічав, що роблять його рідні. Він докладав надто великих зусиль, аби стримувати туманні образи, які заповнили його думки, аби не думати про почуття провини і жах, які ще не до кінця виринули на поверхню, про страх, що він убиває своїми думками. Час від часу каламутні картини майже набували чітких обрисів, і Панайотісу видавалося, ніби він бачить цей будинок, власноруч збудований його батьком, у руїнах, як і замок.

«Час почитати бабуні», — покликала мати, тож Панайотіс умився, вбрався у найкращий одяг та й пішов до сусіднього будинку. Старенька *Яйя*** впокорено сиділа,

* *Ella tho, eला* — відійди звідти (транслітерація з грецької). — Прим. перекл.

** *Yaia, γαγιά* — бабуся (транслітерація з грецької). — Прим. перекл.

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.